

Opschrift

Vergadering van 16 maart 2022

Nummer: 2022_MV_00165

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Mieke Bouve: Oekraïense kinderen naar school

Raadslid(-leden):

Mieke Bouve - Open Vld

Bevoegd: Elke Decruynaere

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

Onder de Oekraïense vluchtelingen die in ons land opgevangen worden, bevinden zich heel veel gezinnen met kinderen. Wanneer zij in ons land verblijven en geregistreerd zijn als vluchteling, hebben die kinderen ook recht op onderwijs. Ze vallen net zoals Belgische kinderen onder de leerplichtwet. Ten laatste zestig dagen nadat de leerplichtige nieuwkomers in ons land zijn ingeschreven, moeten ze naar school.

Gezien Gent reeds 57 opvangplaatsen voor Oekraïense vluchtelingen doorgegeven heeft aan Fedasil, zullen ook hier Oekraïense kinderen verblijven.

Vraag:

Hoe zal dit aangepakt worden ?

In welke scholen zullen deze leerlingen opgevangen worden ?

Hiervoor zullen ook extra leerkrachten nodig zijn en we kampen nu reeds met een nijpend tekort.

Hoe denkt men dit te kunnen opvangen ?

Antwoord

Laat mij met het laatste beginnen. Ik betreur dat de Themacommissie niet zoveel zin heeft gehad, wat jammer is. Het een staat het ander niet in de weg. Het is trouwens de minister Ben Weyts zelf die ook al aangegeven heeft en ook in het parlementaire debat is gezegd dat het wel zinvol kan zijn om niet alleen naar het Nederlands te kijken voor deze vluchtelingen, maar naar andere talen van de vluchtelingen zelf. Ook Russisch, ook al ligt dit gevoelig. Maar ook de andere talen die de vluchtelingen spreken. In hoeverre dat die

ook aan bod kunnen komen. En dat het evidentier is om ook dat een plek te geven, niet alleen het Nederlands. Daar ging mijn commentaar op de radio over. OKAN focust nu terecht op een taalbad. Dan zit je samen met allemaal leerlingen die van over de hele wereld komen, met zeer uiteenlopende profielen die geen enkele taal gemeenschappelijk hebben. Voor de duidelijkheid gaat OKAN niet over leerlingen die hier geboren en getogen zijn met een andere thuistaal, maar gaat net over die leerlingen net in België zijn en geen woord Nederlands kennen. Dan gaat het over zo snel mogelijk Nederlands leren, wat denk ik een legitieme en een goede doelstelling is. Er zal een grote groep jongeren naar Gent komen die wel een aantal talen gemeenschappelijk heeft. Waar er ook nog heel veel onduidelijk is wat hun perspectief is en voor wie het mij raadzaam lijkt om op zijn minst het perspectief van terugkeer nog open te laten en er voor te zorgen dat men niet alleen aandacht heeft voor dat Nederlands, maar ook die andere talen kan onderhouden. Als zij tot voor kort op niveau onderwijs kregen dan moet dit op het zelfde niveau verder kunnen gaan in de talen die onderwezen werden, zonder dat dit persé plots in het Nederlands moet gebeuren. Daarover nadenken: dat was mijn oproep en volgens mij ook het spoor waar op dit moment in gedacht wordt. Het laat ons toe om de mensen die mee gevlucht zijn waaronder leerkrachten die geen Nederlands spreken, die aangeven dat zij ingeschakeld willen worden, te werk te stellen. Het zou niet slim zijn als we dit niet toelaten.

Ik heb begrepen dat de minister hier ook voor openstaat. Het zal echter nog steeds niet evident zijn omdat ze geen woord Nederlands kennen, maar het geeft hen in elk geval de opportuniteit om aan te sluiten bij de opleidingen die de leerlingen tot nu toe aan het volgen waren. Een aantal zijn zelfs nu nog via afstandsonderwijs aan het volgen zijn. Dat was de denkpiste die ik daar wou meegeven. Dat was wat ik even wou rechtzetten, mevrouw De Voorzitter.

Terug naar de andere vragen die gesteld zijn. Wat hebben we gedaan als Stad? Eerst en vooral zijn we gaan kijken waar in Gent de capaciteiten liggen. In Gent zijn er 6 OKAN scholen die secundair onderwijs voor anderstalige nieuwkomers aanbieden. In vier van de 6 scholen is nog plaats. Dat klinkt positief. Nu, als we plaatsen gaan tellen dan gaat dat over 15 plaatsen. De capaciteit zit op dit moment nog niet vol, maar dit is eerder een kwestie van dagen denk ik. Daarom is het een goede zaak dat de Vlaamse overheid het heeft mogelijk gemaakt om de normale regels die er zijn rond capaciteitsuitbreiding even los te laten. Er heerst bij scholen echter wel een bezorgdheid omdat we bij vorige crisissen hebben gezien dat elke school heel makkelijk kan beginnen met het uitbreiden van zijn capaciteit onderwijs anderstalige nieuwkomers. Er komt echter wel heel wat specialiteit bij kijken. We zullen dus een goede balans moeten vinden tussen een snelle uitbreiding van capaciteit zonder de expertise van de bestaande scholen nl. hoe ga je aan de slag met leerlingen die nog geen Nederlands kennen, onbenut te laten.

De realiteit zal ons sowieso dwingen om nieuwe paden te bewandelen. Want het zal niet alleen een grote groep nieuwe leerlingen zijn die een plek moeten vinden, in combinatie met ook het lerarentekort. Vlaanderen heeft ondertussen al de beslissing genomen om het mogelijk te maken breder te kijken dan het gewone lerarenprofiel. Dit zal ook echt nodig zijn. Want op zich, en dan maak ik even de sprong naar het basisonderwijs en de capaciteit daar.

Daarnaast in goede samenwerking met de LOP's is in kaart gebracht wat de beschikbare plaatsen zijn.

In het basisonderwijs zijn er 300 à 400 vrije plaatsen in elk leerjaar op het Gentse grondgebied. Dit is goed nieuws. Jaren geleden was dat totaal niet het geval. Het is dankzij onze inspanningen, vooral die van onze scholen, voor capaciteitsuitbreiding, dat we dat kunnen vaststellen. 300-400 per jaar, dat klinkt veel, maar dat is tegelijk ook niet veel. Deze vrije plaatsen zijn verspreid over de stad. In bepaalde buurten zal dat quasi nul zijn, in andere buurten zal dat redelijk wat zijn. Het is ook heel ongelijk verdeeld over de scholen. Er zijn scholen die helemaal vol zitten. Er zijn andere waar nog vlot kan ingeschreven worden. Dat betekent ook dat de druk op die scholen heel ongelijk verdeeld zal worden. We gaan daar nog goed moeten over nadenken. Gaan we al die scholen laten vollopen? Of gaan we ook initiatief nemen, en dat zijn pistes die op dit moment op tafel liggen, voor een Oekraïense school en gaan we al die leerlingen dus samen nemen. Hier zou uiteraard aandacht zijn voor het Nederlands, maar waar we door leerlingen te groeperen het mogelijk maken om les te volgen in een gemeenschappelijke taal. De grote bezorgdheid voor al de scholen is om personeel te vinden. Wij kunnen al de vrije plaatsen laten vullen, maar dan is het aan de scholen om dit georganiseerd te krijgen. We spreken hier over scholen die er nu al niet in slagen om openstaande vacatures in te vullen. Deze week was het nieuws hierover helaas niet goed. Corona is in het onderwijs absoluut nog niet gepasseerd. We zitten terug met zeer grote aantallen van afwezigheden in combinatie met het lerarentekort baart mij dat wel grote zorgen. We zullen dus heel goed moeten overwegen welke pistes we gaan bewandelen. Vullen we die plaatsen op? Gaan we daar de leerkrachten voor vinden of naar bredere profielen kijken? Of nemen we specifieke initiatieven? Doen we dat dan in een schoolcontext of in een opvangcontext? Komt er een nooddorp in Gent? Als dat er komt, gaan we dan op locatie iets gaan organiseren? Dat zijn vragen, collega's, die op dit moment nog open staan.

Wat wel duidelijk is, is dat we als stad onze verantwoordelijkheid willen nemen. Mensen zijn nu bezig met een onderdak en veiligheid en ook even op adem komen. Er zijn al enkele kinderen die gestart zijn op scholen, maar dat zijn bijvoorbeeld kinderen die al een link met Gent. Zij hebben hier bijvoorbeeld al eerder verbleven of hebben familie, waardoor zij ook eerder zijn kunnen starten. Ik denk dat we ons eraan mogen verwachten dat meeste gezinnen die nu gaan komen echt eerst op adem gaan willen komen. Die psychologische begeleiding waar daarnet naar verwezen werd, zal belangrijk zijn. 1 van de signalen die wij al heel vlug hebben doorgegeven vanuit Gent naar Vlaanderen via de koepel OVSG zijn de traumapsychologen bij de CLB's. Die waren er al bij eerdere crisissen. Ik ben heel blij dat daar intussen de bevestiging gekomen is dat deze er opnieuw komen. Dat is belangrijk, dat die zorg er is.

De mensen die zich nu aanmelden worden warm onthaald. Zij krijgen een infofiche met informatie over allerlei onderwerpen in Gent zoals onder andere noodopvang en huisvesting. Wat onderwijs betreft wordt er verwezen naar IN-Gent, waar iemand tewerkgesteld is met als enige opdracht anderstalige nieuwkomers toe te leiden naar een school.

Heel wat mensen echter vinden zelf de weg naar school, want gezinnen die verblijven bij een Gents gezin zullen al heel snel aansluiten bij de zelfde school als de Gentse kinderen. Dit maakt de stap ook iets makkelijker. Deze ouders melden zich soms zelf bij de scholen. Waarop de scholen kijken of ze nog plaats hebben. Hebben ze geen plaats dan kunnen ze ook de afweging maken in overcapaciteit te treden. Er zijn scholen die dit

doen, maar het hangt ook heel hard af van de context en draagkracht op dit moment van de scholen. Daar ben ik dus wel bezorgd over.

Mensen die nieuw aankomen en niet die rechtstreeks contacten hebben, kunnen terecht bij IN-Gent, dat staat ook op die infofiche, om zo toegeleid te worden naar vrije plaatsen op scholen en daarin begeleid worden.

Op dit moment is de eerste nood om tolken te vinden die wegwijs kunnen geven aan mensen die hier net zijn toegekomen en de taal niet spreken, hen op hun effen laten komen en uitleggen hoe alles hier werkt.

Mensen hebben twee maand de tijd om zich in te schrijven in scholen. Dit gebeurt met reden, ook om iedereen de nodige tijd te geven.

We hebben meteen de capaciteiten opgesteld en meteen ook een aantal vragen opgesteld. Zo ook dat er veel sneller extra ondersteuning moet komen. Normaal is die er pas vanaf vijf nieuwe leerlingen en enkel vanaf de leeftijd van vijf jaar. Wij hebben dan heel recent van de minister gehoord dat dit ook zal gebeuren. Dit is heel positief nieuws, maar we wachten nu wel nog op de verdere concretisering daarvan.

We zijn nu met de Gentse scholen aan het kijken hoe we ons hier zo goed mogelijk op kunnen organiseren. Ik krijg veel signalen. Niet alleen de stad, en de stadsdiensten willen hun verantwoordelijkheid hierin nemen. Dat geldt ook voor de scholen. Zij willen hun deel doen. Tegelijk wil ik nogmaals mijn bezorgdheid over de draagkracht meegeven.

Want ze zitten meer dan op hun tandvlees. Sommigen zitten op het bot.

We zijn er dus volle bak mee bezig en ik hoop dat ik u daarvan heb kunnen overtuigen.
